

dampara. Sum túrurin gekk, sóu vit, at kokkur okkara, sum bæði var prúður, raskur og hartil góður, tránaði burtur. Maðurin sá út til at vera alvorliga sjúk, og tók ti skiparin ta avgerð, at senda hann heim. Skjött eftir at hann er heimkomin, vinnur hann krefturnar aftur. Seinri fáa vit at vita grundina til, at maðurin gjørdist sjúk. Kokkahúsið var millum lugar og lastina, og hevði hann har gjørt okkum manga góða mál-tíðina. Men so hendi tað, at hann fekk ikki arbei-tt, har var vorðið so trongligt rundan um hann. Ferð eftir ferð sá hann fyrri sær eina skipsman-ning, sum var íklødd oljuklæðir, sydvest og gum-mistvlar. Og kendi hann teir allar, og hevði hetta tíkið honum so dygt, at krefturnar gingu undan, og hann mátti sendast heim.

Túrurin helt áfram, og gjørdist ein av man-ningini kokkur. Vit fingi uppi skipið, og komu heim í øllum góðum út móti heystinum. Nú varð so skipið landað, og tá ið liðugt var, varð tað lagt fyrri teym heimi á vanni.

Sum síður tá var, hevði skiparin ábyrgdina av skipinum. Og sum veturin leið, skuldi hann fleiri ferðir umborð fyrri at hyggja eftir skipinum. Eisini her kom til sjóndar hvør maður Óli á Eiðinum var. Um hann kundi við røttum sigast, »at orð var eitt orð, og maður ein maður. Hann hevði givið pápa eitt lyfti, og tað vildi hann hal-da, ti hevði hann meg altíð hjá sær, tá ið hann fór umborð á skipið um veturin.

Veturin leið og várið nærkaðist, og tyktist tað mær, at eg var sjálvskrivaður til at vera ein av manningini. Men so varð ikki. Ein dagin vit ar-beið umborð, og eg skuldi fara til døgurða, ta-lar skiparin á meg og sigur við meg: »Karl góði, eg lovaði pápa tinum, at eg skuldi hava teg hjá mær, men nú eri eg komin í eina knipu. Vit fara á Suðurlandið við gørnum, og verða vit færri mans. Eg ætlaði ikki, at ein ávisur skuldi koma

klæði klár. Boðini komu ongantið, ti maðurin umbestemmaði seg í seinastu løtu og fór við Fos-sanes.

Tann dagin Fossanes bakkaði frá kajuni, fór eg oman á noðraru brúgv á Stongunum at siga teimum farvæl. Eg má viðganga, at tá ið Fos-sanes fór heilsandi út eftir vanni, tá stóð eg og græt eins og ein smádrongur, ið vildi sleppa við pápa sínum. Ikki fyrr enn Fossanes var farin vestur um Klakkin, fór eg aftur til arbeiðis. Sum dagar-nir gingu, og tann ræðuliga ódnin brast á, sum herjaði yviri á Suðurlandinum og yvir land ok-kara, og tað frættist, at Fossanes var farin við al-lari sinari manning, tá mátti eg sanna, at min æt-lan var ikki eins og Guðs, og at Guðs vegir eru ikki eins og okkara. Ærað veri minni um hesar sjógarpar, ið fingi sína vátu grøv yviri á Suður-landinum í 1938.

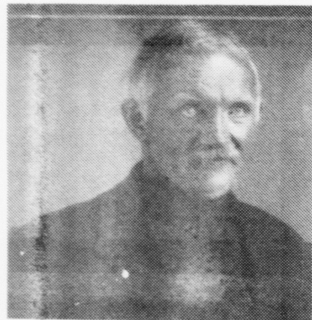
Sum tíðin leið, og vit komu at hittast, vit sum ikki vóru við Fossanes hetta várið, vóru vit á ei-num máli um, at tað vóru vit sum einki neyðar-róp hoyrdu á Suðurlandinum í 1937. Jógvan Kastalag var ein av teimum, sum einki neyðarróp hoyrði. Í fleiri ár komu vit at arbeiða saman eftir hetta, og fullu samtalar okkara ofta niður á hesa hending.

Áðrenn eg endi hesa mína frásøgn, fari eg at loyva mær at nevna tvær aðrar so vakrar hending-ar, ið eg upplivdi ávíkavist yvir við Grønland og Suðurlandinum.

Tað var um heystið, vit komu aftur úr Grøn-landi. Eg stóð har frammi á bógvnum til útkikk, myrkt var og nú vit vóru við at runda Kappan mátti hyggjast væl eftir, um okkurt var á kósini. Meðan eg hevði verið burtur, hevði eg mist pápa mín, so tað var við blandaðum heimlongskens-lum eg stóð har. Eg sá mamma mína fyrri mær við øllum mínum systkjum, sum vóru yngri enn eg, og trimum sum vóru eldri. Jóan Jacob

Onnur hendingin, ið mær var fyrri, var yviri á Suðurlandinum í 1937. Komið var út í Dimbal-davíkuna, og løgu vit henda dagin á Grynnum og fiskaðu. Nógv føroysk skip vóru har og eisini aðrar tjóðir. Veðrið var gott og nógv at fiska. Sum sagt var komið út í vikuna henda morgunin eg skuldi til snørið. Eg var móður, troystur og kanska illani vaknaður eg kom á dekkið og liti yvir henda stóra flota, sum liggur avhalaður. Eg siggi trý skip liggja við útjadaran, og høvdu tey øll trý flaggið á hálvari stong, tá vendi eg mær til Jógvan Kastalag skyldmann og haldi fyrri, hvat man vera hent umborð hjá teimum í morgun. Tá svarar hann aftur, nei Karl góði, har er einki óvanligt hent. Teir flagga á hálvari stong, og legg til merkis Dúvflaggið flaggar í húnarhátt á formastrini, ti í morgun er langafríggjadagur. Hesi trý skipini ætla sær ikki at fiska í dag, ti tey fara at halda hviludagin til minnis um, at hetta er dagurin, tá Jesus vann okkum frelsuna úti á Golgata. Og tú kanst leggja til merkis, at hasi trý skipini verða ikki tey ringastu í heyst. Eg legði mær hesi orðini hjá Jógvani í geyma, og um he-ystið, tá ið øll skipini vóru afturkomin, og tey høvdu landað, fór eg at kanna, hvussu stóðan var. Rætt var sum skyldmaðurin hevði sagt, hesi trý skipini løgu í toppinum sum tey bestu. Ski-pini vóru Austerlits við Bartal sum skipara. He-sir triggir vóru bróður og eisini bróðir í Harra-num. Sum sagt, høvdu teir við sínum fólki einki mist, við at halda hviludagin heilagan. Aftur her prógvast orð Harrans, soleiðis sum vit lesa tey í Biblíuni, Matteus 6,33: »Men søkið fyrst Guðs ríki og rættvísni hansara, so skal alt hetta verða tykkum givið umframt«.

Tá ið eg til jólar hetta heystið fekk avrokning-gina frá Kjølbri, visti hon, at eg hevði vunnið 706,00 krónur fyrri Suðurlandstúrin og Grøn-landstúrin. Av hesari avrokning var tað tíkið,

Karl S. Andreassen, ski-pari

Meinhard á Hædd, best-imaður.

Óli á Eiðini, skipari.

Tríggir góðir vinmenn.

við, men pápi hansara sigur, at sleppur sonurin ikki við, kom hann heldur ikki. Hetta vildi verið ein stórus missur fyrri skiparan, ti hetta var ein sera raskur sjómaður. Eisini vildi skiparin fe-gin, at tann familjumaðurin frá Gjógv, sum misti Grønlandstúrin í fjór, skuldi nú sleppa við. Ti spurdi hann meg, um so var, at hann skaffaði mær arbeiði, um eg so vildi verða heima, men tók hann aftur í aftur, »men tá ið vit koma aftur, so skal tú sleppa við aftur skipinum«. Sjálvandi gekk eg minum kæra skipara á móti, og gav ho-num jattandi svar. Seinri um dagin, tá ið vit góðust at arbeiða, sigur skiparin við meg, »Karl, nú havi eg verið á skrivstovuni hjá Kjølbri, og tosaði eg við Jógvan sjálvan, og sigur hann, at tú skal arbeiða saman við Petur beiggja tinum«. Hann hevði tíkið starvið upp eftir pápa, og bert 19 ára gamal var hann nú uttanbutamaður hjá Kjølbri.

Dagin eftir byrjaði eg so á Stongunum at ar-beiða. Tann dagin ið Fossanes lá segklár, hon lá við kajuna á vestara armi, sum varð tikin í brúk árið fyrri, ta komu nakrir av manningini at keypa nokur smating aðrenn siglast skuldi. Ein av monnum spyr meg, um eg var klárur at koma við, um so skuldi verið at eg fekk boð, ti ein av manningini, ið hevði sett pening í ein trolara, sum kvivikingar høvdu keypt, ætlaði sær í land til at fara við hesum báti. Eg svaraði, at tað skal vera skjött, ti mamma mín hevur øll míni skips-

bróður var eisini í Grønlandi við Austerlits. Sum eg standi har, veit eg ikki av, fyrr enn skiparin stendur aftan fyrri og talar á meg. Uttan yva stóð hann við somu kenslum nú í heimkoman var fyrri framman, og nú vinnaður hansara, sum altíð plagdi at taka ímóti honum, ikki longur var til og sostatt ikki kundi taka ímóti endanum. Skiparin heldur fyrri, at nú hevur tú Karl verið so raskur í summar, at tú skal fáa 3/4 part. Hetta gleddi meg at hoyra, men eg trúgvi, at eftir tonalagnum at døma, so lá nakað djúpari goymt í hesum; ti soleiðis var føroyingurin, tá ið ikki visti væl við, so vóru teir altíð við ti hjálpanði hondini. Við he-sum, sum hann her segði við meg, vildi hann vísa sín góða vilja.

Hetta var í ti tíðini, tá ið ALMA ikki var giutin í móðurlivinum og tiansheldur fødd. Tá mundi tað ikki vera so lætt, at sita eftir sum einkja við 11 børnum. Men mamma, sum var ein gudrokkin kvinna, legði hesa tungu lagnu í Guðs hond. Samtíðis sum hon legði framtíðina á hann, sum hon so fast trúði á, breyt hon sjálv upp armar og fór til verka. Vit systkin kunnu øll vera henni takksom fyrri tað megnarverk, ið hon útinnti, so at vit øll kundi koma undan í øllum góðum. Vit høvdu tað gleði, at hava hana millum okkum í hálvthundrað ár eftir at pápi var deyður. Tá ið hon legði árarnar inn, var hon gott 95 ára gomul. Jú, tað samnast, at tann, ið setur sitt áliti á Guð, hann fær eisini styrki.

sum eg hevði keypt so sum gummistivlar, stót og fernis til oljuklæðir, sum mamma mín seymaði. Eg vildi nú geva henni kekkinn kr. 5-600,00 krónur, sum var restupphæddin. Tá sigur hon við meg, nei, onki vildi hon hava peningin, sum eg hevði vunnið úti á sjónum, men bað hon meg fara yvir í Sparikassan og seta hann inn, ti um tú einaferð ætlar at seta fótur undir egid borð, so kunnu hesar krónur verða tær til hjálpar. Annars kann eg upplýsa, at hetta árið 1937 varð miðalparturin við Fossanes 912,00 kr., og hesar krónurnar skuldi so tær heimagangandi konur-nar fáa at rökka til frá nýggjár til nýggjár. Nei, ikki høvdu allar hesar so nógvur krónur, men tær dygdarkvinnur, ið tær vóru, so fingi tær tað at bera til.

Nú tykist aftur verða knýpsligt í mongum føroy-skum heimi. Mær rennur í hugan eitt privat bróðurkredsmóti, fyrri nøkrum árum síðani úti á Skála, har skipari bar fram tað uppskot, at ok-kara fiskimenn skuldu halda hviludagin, so sum Skaparin fyriskipaði. Ennælt samtykt, og sent myndugleikurnum, men teir vóru tað frá sær, og vóru á, at hetta jú stóð í sáttmála fiskimannsins.

Nú gráta allir myndugleikar, um niðurfisking og fiskaloysi, og hvat vit skulu finna uppá. Gud letur seg ikki spotta. Nevnan hevði verið verri stætt, um lurtað varð eftir áheitanini av Skála. Helst var tað ikki so neyðugt at niðurfiska og oyða sumnudagar eisini.